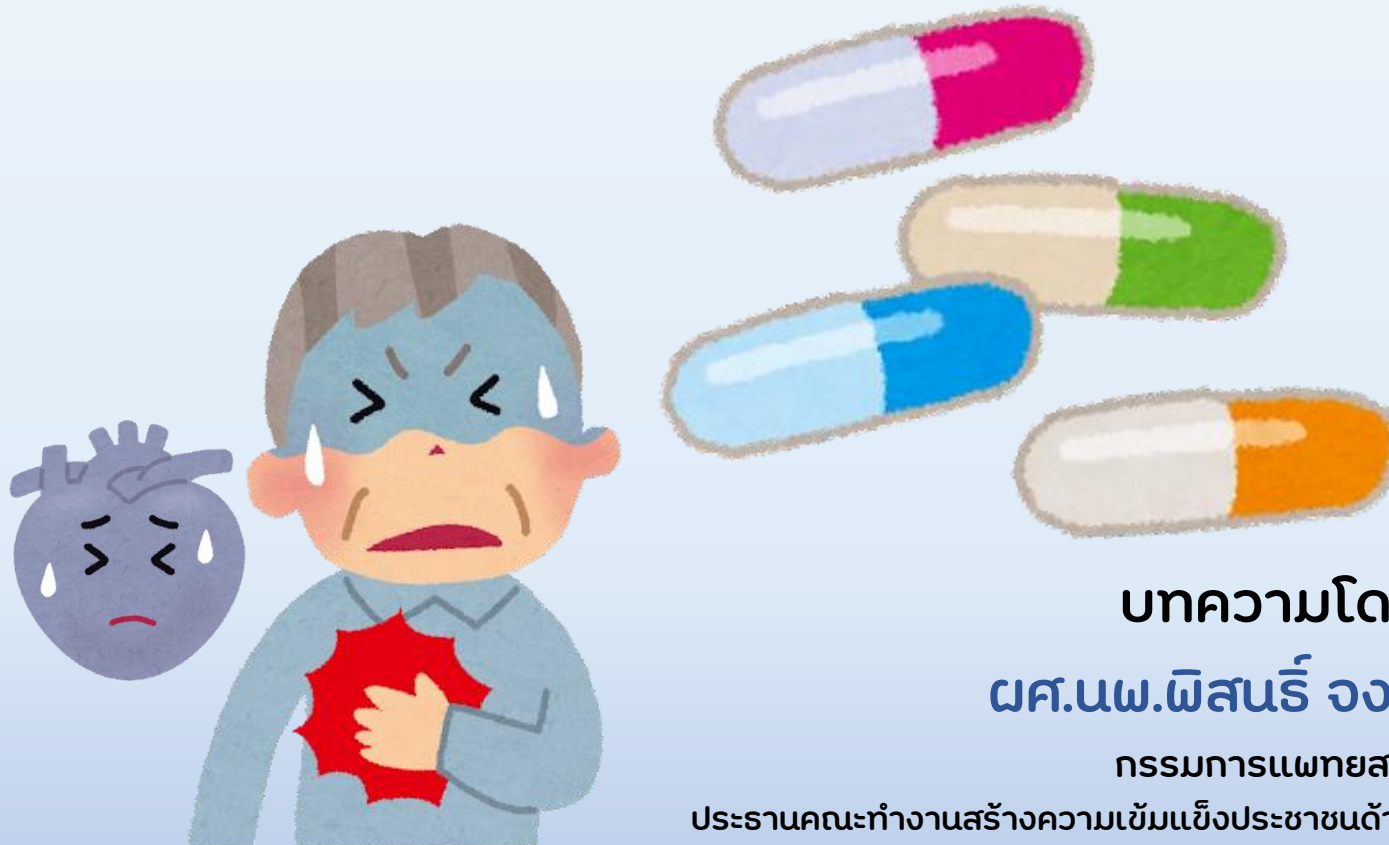

“แพ้ยาหรือได้รับผลข้างเคียงจากยากันแน่”

บทความโดย

ผศ.นพ.พิสนธิ์ จงตระกูล

กรรมการแพทยสภา

ประธานคณะทำงานสร้างความเข้มแข็งประชาชนด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (สยส.)

หมอชวนรู้

The Medical Council of Thailand

tmc.or.th

“แพ้ยาหรือได้รับผลข้างเคียงจากยากันแน่”

นาย ก. กินยาแล้วใจสั่น จึงรีบกลับไปพบแพทย์เพราะคิดว่าแพ้ยา แต่แปลกใจที่หมอบอกว่าไม่ใช่แพ้ยา จึงอยากตั้งคำถามให้หมอช่วยตอบดังนี้

ไม่ใช่แพ้ยาแล้วเป็นอะไร ?

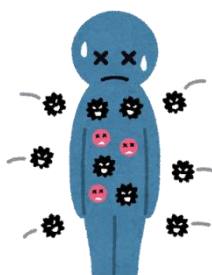
ตอบ อาการไม่สบายใด ๆ ที่เป็นผลจากการใช้ยา เรียกรวม ๆ ว่า อาการไม่พึงประสงค์ ซึ่งแยกย่อยได้ เป็น แพ้ยา กับ ผลข้างเคียง และ อาการไม่พึงประสงค์อื่น ๆ

แพ้ยาต่างจากผลข้างเคียง และ อาการไม่พึงประสงค์อื่น ๆ อย่างไร

ตอบ แพ้ยาเป็นอาการไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้น

เนื่องจากการกระตุ้นการตอบสนองของระบบภูมิคุ้มกัน คาดการณ์ล่วงหน้าไม่ได้ว่าจะเกิดขึ้นกับผู้ป่วยใด ส่วนผลข้างเคียง ไม่ได้เกี่ยวข้องกับระบบภูมิคุ้มกัน แต่เป็นฤทธิ์ของยาในทางลบที่คาดการณ์ได้ล่วงหน้าว่าอาจจะเกิดขึ้นกับผู้ใช้ยาบางรายและอธิบายกลไกของการเกิดได้ ในบางกรณีจะเกิดอาการไม่พึงประสงค์อื่น ๆ ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับระบบภูมิคุ้มกัน ไม่ได้เป็นฤทธิ์ของยา คาดการณ์ล่วงหน้าไม่ได้ และ อธิบายกลไกการเกิดไม่ได้

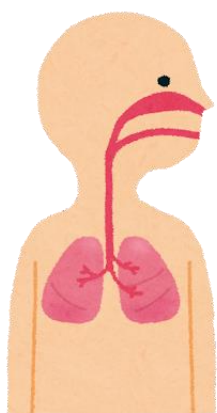

“แพ้ยาหรือได้รับผลข้างเคียงจากยากันแน่”

แบบไหนพบบ่อยกว่ากัน ?

ตอบ ผลข้างเคียงเป็นอาการไม่พึงประสงค์ที่พบได้บ่อยที่สุด ส่วนการแพ้ยา และ อาการไม่พึงประสงค์อื่น ๆ พบได้น้อยมากถึงน้อยมาก ๆ

นาย ก. กินยา แล้วใจสั่น
เป็นอาการไม่พึงประสงค์แบบไหน

ตอบ เป็น ผลข้างเคียง เนื่องจากยาบางชนิด เช่นยาที่ช่วยให้จมูกโล่งและขยายหลอดลม มีฤทธิ์ในการหดหลอดเลือดแดงและกระตุ้นการเต้นของหัวใจ จึงคาดการณ์ได้ว่า ผู้ใช้ยาบางรายจะมีหัวใจเต้นเร็วและมีอาการใจสั่น

เหมือนกับว่ายาทุกชนิดจะมีผลข้างเคียง

ตอบ ถูกต้อง ยาทุกชนิดมีผลข้างเคียง แต่ไม่ได้เกิดขึ้นกับทุกคน โดยจะเกิดขึ้นกับผู้ที่ใช้ยาบางราย ในอัตราการเกิดที่แตกต่างกัน คือเกิดได้ง่ายขึ้นในเด็ก ผู้สูงอายุ และผู้มีโรคประจำตัว ทั้งนี้ประชาชนผู้ใช้ยา ไม่ควรกังวลต่อผลข้างเคียงมากจนไม่กล้าใช้ยาตามแพทย์สั่ง เนื่องจากผลข้างเคียงส่วนใหญ่มีอาการไม่รุนแรง และสามารถป้องกันหรือบรรเทาอาการได้โดยง่าย หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์ผู้สั่งยา ไม่ควรหยุดยาด้วยตนเอง

